

DUURZAME MINI-ONDERNEMING OP SCHOOL

Groupe One

Een mini-onderneming is, zoals de naam al aangeeft, een heuse onderneming op kleine schaal, geënt op het model van een coöperatieve vennootschap. In de middelbare scholen (vaak in de laatste jaren) laten ze de leerlingen kennismaken met de realiteit van het oprichten en beheren van een onderneming. Groupe One, actief op het gebied van vorming rond duurzaam ondernemen, heeft de projectoproep “duurzame voeding” aangegrepen om een reeks tools te ontwikkelen voor de scholen die een mini-onderneming willen oprichten die gespecialiseerd is in duurzame voeding.

Tijdens dit proefproject heeft Groupe One drie scholen in hun ondernemingsproject begeleid. De leerlingen konden gebruik maken van leer- en hulpmiddelen om hun idee tot een goed einde te brengen, rekening houdend met aspecten zoals milieu, samenleving, economie en eerlijke handel. Zo organiseerde het Instituut Paul-Henri Spaak de verkoop van appelsap, taarten, crumbles, pompoensoep, ... Het Instituut Saint-Vincent de Paul maakte en verkocht een seizoenvinaigrette en het Athénée Charles Janssens bedacht een kalender met seizoenrecepten.

In de loop van deze begeleidingsprojecten heeft Groupe One een methode ontwikkeld om de actoren (adolescenten, die niet altijd makkelijk te overtuigen zijn, en hun leerkrachten) te sensibiliseren, en om hen ertoe te brengen hun opvatting over voeding te wijzigen. Aan de hand van spelletjes, brochures, bezoeken aan tentoonstellingen, animaties, begeleidingsmateriaal, ... heeft Groupe One deze jongeren en hun leerkrachten gericht gevolgd in hun veelbelovende projecten. En ook de gezinnen van deze leerlingen werden zo bereikt.

Deze projectoproep heeft de NGO in staat gesteld een nieuwe methode voor bewustmaking en vorming uit te proberen.

Het is Halloween!

In de gangen van het Instituut Paul-Henri Spaak valt er niet te ontsnappen aan pompoensoep en griezelige maskers.

CONTEXT

Groupe One is een NGO die actief is in België en in de Democratische Republiek Congo, en heeft de missie het duurzaam ondernemerschap te promoten. De vereniging gebruikt hiervoor vier actiemiddelen: ze sensibiliseert, vormt (jongeren, ondernemingen, ...), begeleidt jonge ondernemers (vooral ZKO's) en ontwikkelt vernieuwende concepten en tools.

In haar acties naar jongeren toe, werkt ze regelmatig samen met de vzw De Jonge Ondernemingen, die tal van projecten van mini-ondernemingen begeleidt in de scholen.

DE METHODE

Groupe One en De Jonge Ondernemingen hebben nauw **samengewerkt** aan dit project, zowel bij de selectie van de projecten als bij de follow-up van de scholen het hele jaar door.

Het project streeft twee doelstellingen na:

1. **de ontwikkeling van een methode** (toolkit) om de jongeren (maar ook de leerkrachten, de ouders en de omwonenden van de scholen) bewust te maken aan de hand van een concreet en motiverend project. Dit project kan de vorm aannemen van een mini-onderneming, een mini-coöperatieve of een gerichte verkoop;
2. de houding van de betrokkenen ten opzichte van **voeding veranderen**.

Om deze doelstellingen te bereiken, is Groupe One **geleidelijk** te werk gegaan, zowel op het vlak van het opbouwen van kennis rond duurzame voeding als op dat van besparingen. De actie werd gestart met **bewustmaking**, gevolgd door erkenning en begrip en dus **leren**, om te eindigen met het **in de praktijk brengen**, m.a.w. het verwerken van de opgedane kennis. Tijdens elk van deze drie fasen kregen de scholen informatie-, bewustmakings- en beheerstools tot hun beschikking.

Groupe One heeft **pedagogisch en animatiemateriaal** gebruikt voor de bewustmaking: animatiefiches over de korte keten, de impact van de voeding op het milieu en de gezondheid, voedingsafval, eerlijke handel, gezond eten. De NGO heeft ook **animaties geleid over verantwoordelijk ondernemerschap**. Dit hield in dat de begeleider ter plaatse kwam in de school op de sleutelmomenten van het jaar; daarnaast bezorgde hij de leerkrachten een **lijst van tools**, zodat ze **autonoom** konden werken.

Het spel HomoResponsabilis, ontworpen door Groupe One, is tegelijk ludiek en leerrijk, en brengt de spelers de praktijken van de eerlijke handel bij.

De Jonge Ondernemingen heeft "beheermateriaal" meegebracht voor het leeraspect (vereenvoudigd en bevattelijk gemaakt business plan, voorspellende tabellen, tools voor voorraad- en bestellingenbeheer, communicatieplan) en begeleidde de oprichting en het beheer van de mini-onderneming (behalve in het Institut Paul Henri Spaak).

Voorbeelden van media die tijdens de animaties worden gebruikt

- Pedagogisch spel "Aan tafel!", met zestien portretten van gezinnen over de hele wereld, aan de hand van hun voeding (gratis beschikbaar in de koffer over duurzame voeding van Réseau Idée, onder andere). Uitstekend uitgangspunt om de discussie op gang te brengen, ideaal voor groepen van acht tot negen jongeren.
- Bezoeken: tentoonstelling "Aan tafel: van de akker tot het bord", boerderij Nos Pilifs. Voordelen: dit soort activiteit legt contacten en geeft een aanzet voor bewustwording.
- Pedagogische gezelschapsspellen: "Alimen'Terre" (gratis verkrijgbaar bij vzw Empreintes of Cultures et Santé), touwtjesspel, "HomoResponsabilis" en "J'entreprends@school" (beide ontworpen door Groupe One).
- Films: "We feed the world", "Solutions Globales pour un Désordre Global", "Nos enfants nous accuseront", "Small is Beautiful".
- Boeken en brochures: "Wat zit er in uw eten? De gids die u alerter maakt op al die E-nummers" (Corinne GOUGET, Uitgeverij Bouillon), documentatie van Leefmilieu Brussel over voedselverspilling, ...
- Vereenvoudigd en bevattelijk gemaakt business plan (uitgewerkt samen met het Loket voor Plaatselijke Economie van Sint-Gillis en Jonge Ondernemingen).

VERWEZENLIJINGEN

Groupe One heeft twee scholen begeleid samen met De Jonge Ondernemingen, en één school alleen. Hieruit zijn **twee toolkits** ontstaan: de ene omvat de tools van De Jonge Ondernemingen (gids, praktische fiches die online beschikbaar zijn, ...), de andere is bestemd voor de leerkrachten en leerlingen die hun project willen uitwerken zonder de steun van De Jonge Ondernemingen (wat handig is qua duur en engagement, bijvoorbeeld voor het organiseren van een gerichte verkoop, tijdens een schoolfeest).

INSTITUT PAUL-HENRI SPAAK (LAKEN)

Het 7de leerjaar (dat al werd bewustgemaakt in het 6de), werd begeleid door Group One, en organiseerde samen met alle leerkrachten twee verkoopactiviteiten: een van producten op basis van appels (crumbles, taarten, sappen, fruit per stuk), een andere van pompensoep. Groupe One organiseerde drie animatiesessies, een bezoek aan de boerderij Nos Pilifs en verschillende sessies voor follow-up en evaluatie van het project.

ATHÉNÉE CHARLES JANSSENS (ELSENE)

Groupe One organiseerde vier bewustmakingsacties bij de leerlingen van het 5de jaar, waaronder een bezoek aan de tentoonstelling "Aan tafel!". De leerlingen besloten een mini-onderneming op te richten in het 6de jaar, met het doel een kalender met seizoenrecepten op te stellen en te verkopen. Het project werd onderbroken om externe redenen.

INSTITUT SAINT-VINCENT DE PAUL (UKKEL)

Samen met Groupe One en De Jonge Ondernemingen hebben de leerlingen van het 4de en het 5de jaar handel en hotel vinaigrette gemaakt en verkocht. Groupe One heeft twee animaties georganiseerd.

De leerlingen van het Institut Saint-Vincent de Paul, helemaal weg van hun "Vinagreat".

BALANS

In het algemeen waren de leerlingen enthousiast. De resultaten van het Institut Paul-Henri Spaak waren uitstekend. De gerichte verkopen hadden het voordeel dat de leerlingen het niet beu werden.

Om de jongeren te bereiken, heeft Groupe One het thema van de voeding aangebracht via **cultuur**. Zo groeide het besef dat er zelfs binnen één klas zeer verschillende gewoonten zijn. Dit leidde tot zeer gunstige en constructieve uitwisselingen. Via deze weg konden de leerlingen overigens meten welke domeinen van hun dagelijks leven allemaal te maken hebben met voeding.

ADVIES VOOR GEÏNTERESSEERDE SCHOLEN

- De **motivatie** van de actoren (jongeren en leerkrachten) winnen, en vooral behouden, is de sleutel voor het welslagen en het voortbestaan van het project.
- Het is van groot belang dat het project wordt gevolgd vanaf het prille begin.
- Jongeren lopen vaak niet echt warm voor voeding. Pas wanneer ze inzien wat er allemaal bij komt kijken (bv. cultuur), wordt hun nieuwsgierigheid geprikkeld ... en niet zomaar een klein beetje!
- Er moet absoluut rekening worden gehouden met de **praktische beperkingen** bij het ontwerp van een project en de keuze van een product of dienst.
- Het is belangrijk de leerlingen ernstig te nemen en hen op een aangename manier bij het thema te betrekken.
- Elke fase **concreet uitvoeren**.

VERVOLG

Deze projectoproep maakte het mogelijk een echt concept uit te werken. Groupe One beschikt nu over een stevige methode om voeding en duurzame ontwikkeling op te nemen in de projecten van mini-ondernemingen. Het partnerschap met De Jonge Ondernemingen werd versterkt, zonder daarom allesoverheersend te zijn in de begeleiding.

ANEKNOTE

Laurent Staner is zeer opgetogen met de belangstelling van de jongeren die hij heeft ontmoet: *"Tijdens de tentoonstelling "Aan tafel!" was er een leerling van het Athénée Royal Charles Janssens die de cijfers die ik gaf in de inleiding van de tentoonstelling niet wou geloven. Na twintig minuten kwam hij naar me toe en zei "Zeg meneer, u hebt toch gelijk! Het is niet te geloven!" Daarna vroeg hij mij of ik kon uitleggen wat we kunnen doen voor onze gezondheid en om uitwassen tegen te gaan. De volgende keer dat ik langskwam, vertelde hij me zelfs dat hij een keer per week zorgt voor de gezinsmaaltijd"*.

PROJECTDRAGER

- Groupe One vzw, Edinburgstraat 18, 1050 Elsene
- Projectverantwoordelijke: Laurent Staner (ecoconsulent)
- Contact: 02 893 08 93

